

I sak til regionalt brukerutvalg (arkivref. 2023/669 – 11109/2023) inviteres RBU til å komme med eventuelle innspill til tema/oppdrag som RBU mener bør løftes frem i styringsbudskapet til helseforetakene innen den 13. nov. 2023.

RBU takker for muligheten og har følgende innspill:

1. Internrevisjonens rapport «**Brukarmedverknad i helseføretaka i Helse Vest**» er en god og nyttig rapport. RBU ber Helse Vest gi overordnet styringssignal om at helseforetakene retter seg etter anbefalingene som er fremkommet i rapporten samt setter i verk tiltak for å unngå fremtidige avvik mot vedtekter og prosedyrer. Innen Helse Vest er det behov for en felles forståelse av hvordan, i praksis, helseforetakene retter opp de funn, svakheter, avvik og ulikheter vedrørende opplæring, praktisering og etterleving av lovverk og retningslinjer som fremkommer i rapporten.
RBU ser frem til at dette innarbeides i ledelsens egenevaluering.
2. Den nye strategien «**Strategi og handlingsplan for digitale helsetjenester 2023-2026**» bør få spesiell oppmerksomhet hos foretakene. Strategien tilsier at fremtidige helsetjenester kan utføres mer rasjonelt slik at nødvendige helsetjenester sikres det kommende og eksisterende tjenestetilbud. Imidlertid viser strategien til dels store utfordringer for å lykkes i de fastsatte målene (ref. bl.a. vedlegg 8 - 20 tiltak). RBU ber Helse Vest gjøre foretakene oppmerksomme på behov for styrket helsekompetanse hos pasienter og pårørende; fokus på opplæring bl.a. gjennom Lærings- og mestringssentrene, en løsning på arkivverdig informasjon, etc. Pasientopplæringsprogram kan ikke bare være digitale! Handlingsplanen må, som det nevnes, være dynamisk; justert jevnlig med tilbakemeldinger spesielt fra brukerpanel og brukerundersøkelser for pasienter og pårørende.
3. RBU vil spesielt løfte frem behovet for styrket helsekompetanse hos pasienter og pårørende og ber Helse Vest oppfordre helseforetakene til å gjøre bedre bruk av **lærings- og mestringssentrene**. Det er viktig at tilbudene er faglig likeverdige samt geografisk likeverdige. Tilbudene kan være tradisjonelle kurs og eller digitale.

Kap. 2 i tentativ kapittelinndeling: Viktigheten av Hovedmål 1 «**Styrke psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling**» blir stadig løftet frem i styringsdokument og strategier. Senest i styringsdokument til helseforetakene for 2023. RBU registrer at innen dette feltet skjer stadig manglende måloppnåelse, rettighetsbrudd og lovbrudd. Det har lenge vært mangel både på personell og penger. RBU anser dette som meget urovekkende. RBU ber Helse Vest understreke viktigheten av dette fagfeltet også i 2024. Vi ber om at helseforetakene blir satt i stand til å gjøre klare prioriteringer innad slik at psykisk helsevern for de alvorligste syke, kan bli styrket. Utan god behandling kan denne pasientgruppen bli til fare både for seg selv, familie, nettverk og samfunnet. Se vedlegg 1 for utdypende detaljer.

Vedlegg 1: Utdypende detaljer til punkt 3 «Styrke psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling»

Utdypende detaljer til punkt 3 «Styrke psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling»

Behandlingstilbuda til dei alvorlegast psykisk sjuke må styrkast med m.a. fleire døgnplasser, FACT-team og behandlingstilnærming som psykoedukativt familiesamarbeid og «open dialog i nettverk.

Mangelfull behandling til denne pasientgruppa medfører auka risiko for vald og kriminalitet både ute i samfunnet og i høve til personell. Fleire vil få rusutfordringar og dårleg somatisk helse. Siste åra har stadig fleire i denne pasientgruppa blitt dømt til tvungent psykisk helsevern. Det er ikkje akseptabelt. Denne situasjonen gir store økonomiske og ressursmessige konsekvenser både for helseforetaka og samfunnet i tillegg til store belastningar for familie og nettverk med auka risiko for sjukdom.

Dette blir anbefalt både av nasjonal gruppe som har arbeida med framskriving av tenestebehov innan psykisk helse /TSB, sjå rapport [153-2022-Vedlegg---Revidert-framskrivningsmodell-PHV-og-TSB.pdf \(helse-sorost.no\)](#), og det blir fylgt opp rapporten «**OVERORDNET PLAN FOR SIKKERHETSPSYKIATRI OG ØVRIGE TILTAK FOR PERSONER MED DOM PÅ OVERFØRING TIL TVUNGENT PSYKISK HELSEVERN**» ([1 Innledning/Formål \(sifer.no\)](#)) som dei 4 regionale helseforetaka har sendt over til HOD i 2023

Det er nødvendig å styrke helseforetaka sin kompetanse på lovverk om m.a. samtykkekompetanse, tvang og pårønderrettar. Dette kjem tydeleg fram i rapportar frå Statens helsetilsyn, UKOM og rapporten frå ekspertutvalet som vurderte samtykkekompetanse.

- [Rapport fra tilsyn med forebygging og gjennomføring av skjerming ved Helse Bergen HF, Psykiatrisk akuttmodtak 2023 | Helsetilsynet](#)
- [Besoksrapport-2022-Haukeland-universitetssjukehus-Regional-sikkerheitspost-Bergen.pdf \(sivilombudet.no\)](#)
- [Sammendrag - Ukom](#) Helsehjelp til personer med alvorlig psykisk lidelse og voldsrisko
- [Sammendrag - Ukom](#) Somatisk helse hos pasienter med alvorlig psykisk lidelse
- [Bedre beslutninger, bedre behandling - regjeringen.no](#)